

Hogyan nyissunk Éjszakai Sport Klubot?

Jakab Péter

Szentendre, Holdsugár program koordinátor

Ezt a kérdést többen feltették már nekem, de mindenkinek azt a választ tudtam adni, hogy erre nincs általánosan elfogadott stratégia. Az országban mind fenntartó, mind helyiség tekintetében többféle módon tevékenykednek az éjszakai klubok. Működnek nagy sportcsarnokban, templom melletti foglalkoztató házban, iskolában, művelődési házban, családsegítő központban, sportöltöző emeletén, saját bérelt helyiségben és még ki tudja hány variáció létezik ebben az ügyben. Ugyanígy a működtető szervezetek tekintetében is nagy szórás van, mert egyesületek, alapítványok, önkormányzatok, a református egyház és mindentől független magányszemélyek lehetnek felelősek ezért a programért.

Szükséglet 1.: helyiség

A feltétlenül szükséges tényező a minimum 2 pingpongasztal nagyságú, egyéb helyiségekkel kiegészített terem. Természetesen innentől kezdve tetszőlegesen bővíthető a program, de sportcsarnoknál nagyobbra nincs szükség. Bár ebben megoszlanak a vélemények az eredeti program követői, és a többiek között, de ez más téma, amit még tisztázni kell a MÉSE-nek és ki kell alakítani egy általánosan elfogadott irányelvet.

Szükséglet 2.: segítők

A következő feltétel a segítő megléte. Nem árt ha van egy ügynevezett főszervező, aki az adminisztrációt bonyolítja és képviseli a klubot minden szinten. Neki nem szükséges minden péntek-szombaton részt venni a rendezvényeken, az ő feladata a működés zavartalan biztosítása. A „fronton” lévő segítők száma 3- 5 fő között lenne ideális, ami a klub nagyságtól függhet, mert kisebb társulatnál elég 1 fő/ alkalom, a nagyobbaknál szükség lehet több emberre is. Nem árt, ha a hétvégék között 1-2 hét kimarad, mert nem lehet elvárni senkitől, hogy minden alkalommal ugyanaz a személy legyen a programfelelős. A segítők végzettsége nem szempont, bár nem baj, ha van némi affinitása a sporthoz, ifjúsághoz és esetleg a problémák helyes kezeléshez. Feltétlenül fontos, hogy a segítők abszolút önkéntesen elhivatottságból jöjjenek, ne a munkáért kapott „óradíj” számítson. Ha ebbe az irányba mutat a tendencia, akkor ott változtatni kell a személyeken.

Szükséglet 3.: részt vevő gyerekek

És akik nélkül a program felesleges, azok a részt vevő gyerekek. A fiatalok összetétele függhet a település nagyságától és azon belül a klub elhelyezkedésétől is. Más személyek járnak a nagyvárosban és mások a kis faluban a programokra. Függhet a club helyszínétől is, mert az iskolában tartott

bajnokságokra többen jönnek az iskola tanulói közül, mint mondjuk egy családsegítő rendezvényére. Én nem teszek különbséget a gyerekek között, mert a mai világban, ebben a korosztályban minden fiatal veszélynek van kitéve, és a MÉSE határozottan állítja, hogy a program prevenciós jellegű, tehát a már drog, és egyéb problémában elsüllyedt fiatalokkal nem tudunk mit kezdeni. Így tehát bárki lejöhet a klubokba, akik a szabályokat elfogadják, és betartják.

Szentendrei Éjszakai Sportbajnokság története

2001-ben történt események -kábítószeres ügy megjelenése a híradásokban egy szentendrei iskolával kapcsolatban- arra ösztönözték a helyi döntéshozókat, hogy ebben az ügyben valamilyen megoldást kell találni. Dr. Faragó Sándor itt kapcsolódott be az ügybe, és keresett meg engem Jakab Péter sportreferenst a Polgármesteri Hivatalban, mesélte el az Éjféλι Sportbajnokságok Egyesületének történetét és javasolta, hogy egy „Nyitott iskola” program keretében próbáljuk meg elindítani Szentendrén a projectet.

Több hónapig tartott amíg magamat is és másokat is sikerült meggyőzni arról, hogy ez a program probléma mentesen elindulhat. A korábban felsorolt feltételeket sikerült megteremteni, és 2001. október 10-én elkezdődött Szentendrén a Barcsay Jenő Általános Iskolában is a máshol már sikeresen működő éjszakai sportbajnokság.

A segítők kiválasztás nem volt egyszerű, és volt olyan személy, aki alkalmatlan is volt erre a feladatra. Ebben az évben csökkent a létszám, mert Vukics Rita szülési szabadságot kapott, de Papp Tibor alsós tanító és Fodor Zoltán pingpong sportágot ismerő, lelkes civil személy segítségével oldjuk meg az esti programot.

Kezdetek:

Eleinte csak az iskola auláját kaptuk meg, és jellemzően a középiskolás korosztály jelent meg 5-10 fővel, ami nagyon gyorsan megváltozott, hiszen az általános iskolás korosztály került többségbe. Az iskola egy lakótelep közepén van, és azok az általános iskolás korosztályú fiatalok, akik lejárnak, eddig az iskola melletti világítás nélküli focipályán üldögéltek, és élték a szokásos életüket. Ez változott meg színre lépésünkkor, mert a csapat bejött a világos terembe, és elkezdett „hasznos” tevékenységet végezni, mármint pingpongozni, csocsózni, és társasjátékozni. A társaságban eleinte megjelent 1-2 „veszélyesebb” figura is, akikkel kapcsolatban a rendőrség is megkeresett, (autófeltörés, autólópás) de az idő folyamán ők eltűntek.

Kosárlabda a tornateremben:

Nem sokkal később az iskola tornatermét is használatba vehettük, ahova kosárlabdázni jöhettek le a gyerekek. Ennél a pontnál válik el a korábban említett eredeti MÉSE cél, de Szentendrén belefér a programba, hiszen a pingpong mellett van jelen a kosárlabda, és nem annak kárára, mint ahogy másutt a focin van a hangsúly.

Nyári szünet:

Cél, hogy egész évben minden pénteken legyen egy biztos pont, ahova bármikor el tudnak jönni a gyerekek. Oktatási intézmény esetében a szünetek problémát jelentenek, mert olyankor zárva van az iskola. Szentendrén áthidaló megoldásként, a folyamatos működés érdekében az iskola melletti focipályát neveztük ki erre a célra, és egész nyáron minden pénteken du. 6-tól sötétedésig játszhattak a fiatalok. Talán ha elfáradnak, és megizzadnak, már nem lesz kedvük máshova menni, és így kisebb eséllyel kerülhetnek problémás helyzetbe. A nyári segítő: Horváth Győző zenetanár, önkormányzati képviselő, aki szíven viseli a lakótelepi gyerekek problémáját, és év közben foci edzéseket tart egy másik iskolában, de a szünetben nekünk segít.

MÉSE cél:

Általában a fiatal elindul otthonról esetleg pénz és cél nélkül, és nem tudja hova keveredik az este folyamán. A MÉSE célja, hogy ezek a gyerekek pénz és sport felszerelés nélkül, biztonságban, kulturált körülmények között tudjanak eltölteni egy estét, ahol sportolásra, versenyzésre, étkezésre, beszélgetésre van lehetőség. Ennek a célnak nem felel meg a kosárlabda és foci, mert erre készülni kell, sportfelszerelés kell hozzá és sportághoz szükséges technikai tudás, hogy a csapatba bekerüljön a játékos. De ugyanakkor a szentendrei példa azt mutatja, hogy nem válik kárára programnak a kosárlabda lehetősége, mert akik kosarazni jönnek -alkalmanként 15-20 fő- nem jönnének pingpongozni, viszont akik a pingpongra jönnek, a mérkőzések szünetében, végén bemehetnek játszani.

Módszerek, szokások:

Célunk az, hogy minden alkalommal legyen egy verseny aminek minden indulója, és a versenyt végig játszója kapjon egy díjat. Általában ez kisebb-nagyobb csokoládé szokott lenni, a helyezettek pedig érem díjazásban részesülnek. A verseny azért szükséges, hogy az energiájukat lekössük és izgalomra való szükségletüket kitöltsük. A versenyeken való indulás nem kötelező, de tanácsoljuk, hogy induljanak el. Korábban ez problémát jelentett, mert félték a vereségtől, és nem szívesen vettek részt a versenyen. Az a segítő, aki tud pingpongozni, vagy csocsózni, játszik a gyerekekkel, és így közelebbi tud kerülni hozzájuk. Kevés felnőtt áll úgy hozzájuk, hogy emberszámba veszi őket, és ez viszont is így van, és kevés felnőttet fogadnak el a klubunkba járó gyerekek. Büszke vagyok rá, hogy bárhol a városban találkozunk egymással, nem fordulnak el, hanem köszönnek nekem. Nem hiszem, hogy a pedagógusaik nagy részének hasonló lenne a tapasztalata velük kapcsolatban.

A rendezvény minden péntek este 8-kor kezdődik, nagy részük már korábban ott van, sőt akad aki haza sem megy iskola után. Volt már több eset, hogy szülők keresték a fiukat, mert este 10-kor még ment haza, de biztosan tudták, hogy nálunk van a gyerek. Általában éjfélig maradunk nyitva, de volt rá példa, hogy tovább kellett maradni, a jellemző, hogy kicsivel előbb zárunk, miután a

jellemző korosztály 16 évnél fiatalabb. Az idősebbek -18-22 éves- akik kosaraznak, már addigra befejezik, mert elfáradnak a 2-3 órányi játékban.

Területi megoszlás: nagyrészt a lakótelepi gyerekek jönnek, de érkeznek szomszéd településről is, pl: Budakalász, Pomáz, Leányfalu, Budapest III. ker.

Évente 2-3x rendezünk nagyobb versenyt, amikor egy komolyabb ajándékot is kisorsolunk az addig odajáró fiatalok között. A sorsolás rendszerét azért találtuk ki, mert ha a versenyek eredménye alapján hirdetnénk győztest, akkor mindig ugyanaz a fiú vihetné haza a díjat, így viszont a legfélénkebb indulónak is ugyanannyi esélye van haza vinni a kerékpárt, mint a legjobb játékosnak.

Ezen kívül volt rá példa, hogy rendőrök jöttek be pingpongozni a gyerekekkel, de ez a fiatal korosztály számára úgy látom nem vált be, mert nem értékelték a gesztust a rendőrök részéről. Talán az idősebb korosztálynál lehet sikere egy ilyen programnak. A helyt adó iskola minden évben rendez kiállítást, és az egyik évben a kiállító művészt, Balogh László festőművészt hívtam meg, hogy töltsse velünk az estét, aznap este nem pingpong volt a fő téma, hanem a festészet, mert aki akart festhetett és alkotott. Néha nem árt kilépni a megszokott mederből, és valami mást csinálni.

A társaság összekovácsolásához felhasználunk minden olyan lehetőséget, amikor együtt elutazhatunk más klubhoz, így például voltunk Csömörön, Csepelen, Újpesten, Szorospatakon, Pócsmegyeren, Lengyeltóiban és Leányfalun a Vadkacsa táborban.

Ahogy nincs általánosan elfogadott klub indítási stratégia, úgy nincs kialakult módszertana az éjszakai sportbajnokságokon való pedagógiának. Általános téziseket ki lehet találni, de a legjobb, ha mindenki a saját lehetőségeire hagyatkozik, és többször beszélget más klubok vezetőivel erről a témáról.